

B.A. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2024 [OLD COURSE]
SANSKRIT: P10 VAIDIK SAHITYA(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે મંત્રોને અનુવાદ કરી સમજાવો. (૦૮)
- Que-1 (A) Translate with necessary note any two of the following. (08)
- (1) ઔમ્ અગ્નિમીષે પુરોહિતં યજ્ઞસ્ય દેવમૃત્વિજમ્ ।
હોતારં રત્નઘાતમમ્ ॥
 - (2) અક્ષૈર્મા દિવ્યઃ કૃષિમિત્ કૃષસ્વ વિત્તે રમસ્વ બહુ મન્યમાનઃ ।
તત્ર ગાવઃ કિતવઃ તત્ર જાયા તન્મે વિ ચષ્ટે સવિતાયમર્યઃ ॥
 - (3) બ્રાહ્મણોડસ્ય મુખમાસીદ્ બાહુ રાજન્યઃ કૃતઃ ।
ઊરુતદસ્ય યદ્વૈશ્યઃ પદ્ભ્યાં શૂદ્રો અજાયત ॥
 - (4) યઃ પૃથિવી વ્યથમાનાભદ્રહદ્યઃ પર્વતાન્પ્રકુપિર્તા અરમ્ભાત્ ।
યો અન્તરિક્ષં વિમમે વરીયો યો દ્યામસ્તભ્નાત્સ જગાસ ઇન્દ્રઃ ॥
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેને અનુવાદ સાથે સમજાવો. (૦૬)
- Que-1 (B) Translate with necessary note any two of the following. (06)
- (1) ઊં કેનેષિતં પતતિ પ્રેણિતં મનઃ કેન પ્રાણઃ પ્રૈતિ યુક્તઃ ।
કેનેષિતં વાચમિમાં વદન્તિ ચક્ષુઃ શ્રોત્રં ક ડ દેવી યુનક્તિ ॥
 - (2) પ્રતિબોધવિદિતં મતમમૃતત્વં હિં વિદન્તે ।
આત્મના વિન્દતે વીર્યં વિદ્યાયા વિન્દતેડમૃતમ્ ॥
 - (3) તસ્યૈ તપો દમઃ કર્મેતિ પ્રતિષ્ઠા ।
વેદાઃ સર્વાડગાનિ સત્યમાયતનમ્ ॥
 - (4) યન્મનસા ન મનુતે યેનાહુર્મનો મતમ્ ।
તદેવ 'બ્રહ્મ' ત્વં વિદ્ધિ નેદં યદિદમુપાસતે ॥
- પ્રશ્ન-૨ અગ્નિ- સૂક્તમ્ પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-2 Write in detailed note on અગ્નિ- સૂક્તમ્ । (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૨ ઇન્દ્રઃ સૂક્તમ્ પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- Que-2 Write in detailed note on ઇન્દ્રઃ સૂક્તમ્ ।
- પ્રશ્ન-૩ અક્ષ- સૂક્તમ્ પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-3 Write in detailed note on અક્ષ- સૂક્તમ્ । (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ અનુષ્ટુપ્ અને ગાયત્રી છન્દ લક્ષણ અને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- Que-3 Explain અનુષ્ટુપ્ and ગાયત્રી metres with its features and example.
- પ્રશ્ન-૪ કેનોપનિષદમાં વર્ણવાયેલ તત્ત્વજ્ઞાન સમજાવો. (૧૪)
- Que-4 Philosophy in કેનોપનિષદ. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ ઉમા- હૈમવતી આખ્યાન સમજાવો.
- Que-4 Write the detailed on ઉમા- હૈમવતી.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Que-5 Write short notes on any two of the following. (14)
- (1) વૈદિક સંબન્ધક ભૂતકૃદન્ત ।
 - (2) વૈદિક હેત્વર્થ કૃદન્ત ।
 - (3) જગતી છન્દઃ ।
 - (4) વૈદિક નામરુપ વિશેષતા ।
